

POSTANOWIENIE

Dnia 22 października 2024 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Kazimierz Klugiewicz

w sprawie **P. Ż. i in.**,
oskarżonych z art. 258 § 1 k.k. i in.,
po rozpoznaniu w Izbie Karnej na posiedzeniu,
w dniu 22 października 2024 r.
wniosku Sądu Okręgowego w Szczecinie
z dnia 6 września 2024 r., sygn. akt III K 278/18,
o przekazanie sprawy innemu sądowi równorzędnemu,
z uwagi na dobro wymiaru sprawiedliwości,
na podstawie art. 37 k.p.k. *a contrario*,

p o s t a n o w i ł:
wniosku nie uwzględnić.

UZASADNIENIE

Sąd Okręgowy w Szczecinie postanowieniem z dnia z dnia 6 września 2024 r., sygn. akt III K 278/18, zwrócił się do Sądu Najwyższego o przekazanie innemu sądowi równorzędnemu, z uwagi na dobro wymiaru sprawiedliwości, sprawy P. Ż. i 13 innych oskarżonych, sygn. akt III K 278/18. W przekonaniu Sądu Okręgowego, z uwagi na problemy zdrowotne P. Ż., prowadzenie sprawy przed sądem miejscowo właściwym napotyka ograniczenia uniemożliwiające oskarżonemu udział w postępowaniu, a w razie ich zignorowania będzie stanowić naruszenie prawa tego oskarżonego do obrony. Z tego względu w przekonaniu Sądu Okręgowego

zasadne jest przekazanie przedmiotowej sprawy Sądowi Okręgowemu w Gdańsku jako Sądowi mającemu siedzibę w najbliższej odległości od miejsca zamieszkania P. Ż.

Sąd Najwyższy rozważył, co następuje.

Inicjatywa Sądu Okręgowego w Szczecinie nie zasługuje na uwzględnienie.

Instytucja unormowana w art. 37 k.p.k. ma charakter wyjątku od zasady rozpoznania sprawy przez sąd miejscowo właściwy i z tego względu jej zastosowanie powinno mieć miejsce jedynie wówczas, jeżeli przemawiają za tym istotne względy, związane z dobrem wymiaru sprawiedliwości.

W judykaturze wskazuje się wprawdzie, że „jeżeli ustalony i potwierdzony zły stan zdrowia oskarżonego w ogóle wyklucza możliwość jego uczestnictwa w procesie przed sądem miejscowo właściwym, odległym od miejsca zamieszkania oskarżonego, bądź wprawdzie nie czyni tego aż tak kategorycznie, ale znacznie utrudnia jego obecność na rozprawach w tym sądzie, ze względu na narażanie zdrowia i życia tego oskarżonego na poważne niebezpieczeństwo, to wówczas «dobro wymiaru sprawiedliwości» wymaga, aby sprawę przekazać do sądu miejsca zamieszkania oskarżonego” (*postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 23 lutego 2017 r., II KO 9/17, LEX nr 2238704*). Aprobując generalnie powyższe stanowisko trzeba zaznaczyć, że w przypadku stwierdzenia problemów zdrowotnych oskarżonego nie może być mowy o automatyzmie w zastosowaniu instytucji określonej w art. 37 k.p.k. Kwestia stanu zdrowia oskarżonego i jego wpływu na możliwość udziału w rozprawie przed sądem miejscowo właściwym wymaga każdorazowo szczegółowej analizy tych aspektów sprawy.

W niniejszym postępowaniu brak jest podstaw, by z uwagi na stan zdrowia oskarżonego P. Ż. sprawę przekazać innemu sądowi równorzędnemu w trybie art. 37 k.p.k. Należy bowiem zauważyć, że u oskarżonego stwierdzono wprawdzie pewne problemy zdrowotne, jednak nie są to schorzenia bardzo poważne ani szczególnego rodzaju (zmiany zwyrodnieniowe wielostawowe oraz kręgosłupa, a także nadciśnienie tętnicze i zmiany w stanie psychicznym). Jak wynika z opinii sądowo-lekarskiej, stan zdrowia somatycznego badanego nie stanowi

bezwzględneho przeciwwskazania do udziału w postępowaniu karnym przed Sądem, jeżeli zostaną zapewnione mu optymalne warunki – możliwość składania wyjaśnień w wygodnej dla niego pozycji, w której nie będzie odczuwał uciążliwych dolegliwości bólowych, uczestniczenie w rozprawie nie dłużej niż ok. 4 godziny dziennie i zrobienie przerw w rozprawie, jeżeli o to poprosi. Badany będzie wymagał udzielenia mu pomocy w dotarciu do budynku Sądu i na salę rozpraw” (k. 26989v, t. CXL). Stwierdzone dolegliwości wymagają zatem, aby Sąd orzekający zapewnił oskarżonemu optymalne warunki podczas rozprawy, zgodne z treścią wskazanej opinii. Te same zresztą obowiązki spoczywałyby na Sądzie Okręgowym w Gdańsku, w przypadku przekazania mu niniejszej sprawy na podstawie tzw. właściwości delegacyjnej. Natomiast poza zakresem obowiązków Sądu jest zapewnienie temu oskarżonemu komfortowego środka transportu czy ewentualnie zakwaterowania. W tym zakresie to po stronie oskarżonego leży zapewnienie sobie we własnym zakresie środków zmierzających do uczestniczenia w rozprawie. Przerzucenie na sądy wszelkich aspektów związanych z osobistym udziałem oskarżonego niepozbawionego wolności w postępowaniu karnym wykracza poza standard prawa do obrony, do którego realizacji powinien dążyć również sam oskarżony, podejmując w swoim interesie stosowne działania.

Z tych względów orzeczono jak w postanowieniu.

[J.J.]

[ms]